

Långsiktiga utfodringsstrategier skulle kunna minska undernäring på djur och människor i och runt Kampala

Lantbrukarna i Uganda och främst runt huvudstaden Kampala, har stora problem med bristande tillgång på foder till sina lantbruksdjur. Djuren är en viktig del av de fattiga familjernas hushåll, både för egen konsumtion men även som en inkomstkälla på t.ex. marknader där animalieprodukter kan säljas. Problemet är hur man ska kunna ändra utfodringsstrategi, från ett dagligt problem till en mer hållbart och långsiktig strategi.

Antalet lantbrukare har under de senare åren ökat kring Kampala. De vanligaste lantbruksdjuren i området är nötkreatur (främst till mjölk), höns/kycklingar, grisar, getter och får. Det ökade antalet lantbrukare beror på den ökade befolkningens mängden, efterfrågan av animalieprodukter och urbaniseringen, vilket har lett till högre intäkter för lantbrukarna. Med den växande populationen i staden kommer även problem. Allt mer mark kring Kampala går åt till den växande staden och utvecklingen av infrastrukturen.

Många lantbrukare har väldigt lite eller ingen mark alls kring sin bostad. Detta gör det svårare för lantbrukarna att skaffa fram föda till sina djur, då egenodling för foder ofta är ett problem. Lantbrukarna har inte heller råd med att köpa bra foder till djuren och fodret består då till största delen av rester ifrån marknaderna runt omkring. Det kan t.ex. vara bananskal, potatisskal och matrester. Bananskal används ofta som utfodring till nötkreaturen men de har tyvärr ett otillräckligt näringsvärde för en producerande mjölkko. Vissa lantbrukare samlar gräs och växter kring bland annat vägar och bär hem till sina djur. Allt handlar om att hitta foder för dagen. Vid uppfödning av kyckling krävs ofta att koncentrat köps in, men då detta är väldigt dyrt försöker lantbrukarna att tillverka sitt egna foder av rester. Det har visat sig att det

egentillverkade fodret ofta är näringsmässigt otillräckligt.

Man har med hjälp av frågeformulär intervjuat 120 hushåll om utfodringsstrategier och hantering vid foderbrist. De utvalda lantbrukarna bads ranka och identifiera begränsningar kring produktion av nöt, gris och kyckling. Lantbrukarna var ganska eniga om vad det största problemen kring produktionerna var.

Enligt undersökningen ansåg lantbrukare med nöt- och grisproduktion att den största begränsningen var tillgång på foder. Den största begränsningen vid kycklingproduktion var däremot kostnaden för fodret och sjukdomar kom som näst största problemet hos alla djurslagen.

Vid hantering av foderbrist var byte av foder baserat på tillgänglighet och kostnad den högst rakade vid gris- och nötproduktion. Vid kycklingproduktion satsade man på att köpa in koncentrat i "lösvikt". Ganska högt upp på listorna kom även minskning av antalet djur.

Kunskap om lagring av foder var i stort sätt obefintlig. Användning av ensilage och hö skulle kunna vara en långsiktig utfodringsstrategi. Om detta skulle införas är risken för foderbrist mycket mindre, svält och undernäring bland djur och människor skulle kunna reduceras.